

BS 07_22

Práce zakázané těhotným a mladistvým

Zpracovaná pro:

Fakultu zemědělskou a technologickou – JU V ČB

Autorizace:

0	3.4.2019					
1	9.9.2021	.....			.....	
3	1.6.2022	Ing. Karel Lichneger; Ooz BOZP VUBP/960/PREV/2020			doc. RNDr. Petr Bartoš, Ph.D.	
Revize	Datum	Jméno	Podpis	Datum	Jméno	Podpis
		Autor		Vydal		

Obsah

1	Úvod	3
2	Práce zakázané ženám	3
2.1	Těhotné zaměstnankyně	3
2.2	Zaměstnankyně, které kojí	5
2.3	Zaměstnankyně – matky do konce 9. měsíce po porodu	5
3	Práce zakázané mladistvým.....	6

1 Úvod

Dokumentace určuje na základě zhodnocení rizik seznam prací a pracovišť zakázaných těhotným zaměstnankyním, zaměstnankyním, které kojí, zaměstnankyním – matkám do konce devátého měsíce po porodu a mladistvým zaměstnancům v souladu s následujícími předpisy (v platném znění):

- zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce,
- vyhláška č. 180/2015 Sb., o pracích a pracovištích, které jsou zakázány těhotným zaměstnankyním, zaměstnankyním, které kojí, a zaměstnankyním – matkám do konce devátého měsíce po porodu, o pracích a pracovištích, které jsou zakázány mladistvým zaměstnancům, a o podmínkách, za nichž mohou mladiství zaměstnanci výjimečně tyto práce konat z důvodu přípravy na povolání (vyhláška o zakázaných pracích a pracovištích).

Dokument dále stanoví podmínky, za nichž mohou mladiství výjimečně tyto práce konat z důvodu přípravy na budoucí povolání.

Předpis platí pro všechna pracoviště ZF JCU.

2 Práce zakázané ženám

2.1 Těhotné zaměstnankyně

§ 2 vyhlášky č. 180/2015 Sb.

(1) Těhotným zaměstnankyním jsou zakázány práce:

- a) rizikové (viz kategorizace prací, dle zákona o ochraně veřejného zdraví), s výjimkou
  1. prací zařazených podle jiného právního předpisu upravujícího zařazování prací do kategorií jako rizikové pro faktor psychická zátěž podle kritéria práce v noční době,
  2. prací uvedených v písmenu l), pokud lze u těhotné zaměstnankyně prokázat imunitu proti biologickému činiteli, který přichází při dané práci v úvahu, a
  3. prací, pro které podmínky jejich výkonu stanoví právní předpisy upravující využívání jaderné energie a ionizující záření,
- b) vyžadující používání izolačních dýchacích přístrojů,
- c) vykonávané velkými svalovými skupinami s převažující dynamickou složkou svalové práce podle jiného právního předpisu upravujícího podmínky ochrany zdraví při práci,
  1. při nichž minutový přípustný energetický výdej překračuje 14,5 kJ/minutu a průměrný směnový energetický výdej překračuje 3,4 MJ,
  2. spojené s ruční manipulací s břemenem, jehož hmotnost při občasné manipulaci překračuje 10 kg nebo při časté manipulaci 5 kg,
  3. při nichž směnová kumulativní hmotnost ručně manipulovaného břemene překračuje 2000 kg za průměrnou směnu,
  4. vykonávané vsedě, spojené s častým zvedáním nebo přenášením břemene o hmotnosti vyšší než 2 kg,
  5. spojené se zaujímáním pracovní polohy v hlubokém předklonu, vkleče, v dřepu, vleže, ve stoji na špičkách, s rukama nad výškou ramen, s rotací trupu nebo úklony trupu o více než 10 stupňů, jde-li o opakující se pracovní úkony,
  6. spojené s tlakem na břicho,
  7. při nichž nelze upravit parametry pracovního místa s ohledem na antropometrické změny těla,

8. vykonávané v pracovní poloze vstoje nebo vsedě s převahou statické složky práce bez možnosti její změny,
  9. spojené s přepravou břemene pomocí jednoduchého bezmotorového prostředku, při nichž je vynakládána tažná síla 115 N nebo tlačná síla vyšší než 160 N,
- d) vykonávané ve vnučeném pracovním tempu (viz legislativa – podmínky ochrany zdraví při práci),
- e) při nichž by mohly být vystaveny rázům (viz legislativa – ochrana zdraví před nepříznivými účinky hluku a vibrací),
- f) spojené s expozicí celkovým horizontálním nebo vertikálním vibracím, překračujícím přípustný expoziční limit snížený o 10 dB (viz legislativa – ochrana zdraví před nepříznivými účinky hluku a vibrací),
- g) spojené s expozicí chemickým látkám nebo chemickým směsím označovaným standardními větami označujícími specifickou rizikovost podle jiného právního předpisu upravujícího chemické látky nebo chemické směsi (viz chemický zákon) nebo standardními větami o nebezpečnosti podle přímo použitelného předpisu Evropské unie:
1. způsobujícím akutní nebo chronické otravy s těžkými anebo nevratnými účinky pro zdraví s větami R 23, R 24, R 25, R 26, R 27, R 28 nebo R 39 nebo jejich kombinacemi nebo s větou R 68 v kombinaci s větami R 20, R 21 nebo R 22 nebo s větou R 48 v kombinaci s větami R 23, R 24 nebo R 25 anebo s větami H300, H301, H310, H311, H330 nebo H331 nebo jejich kombinacemi nebo s větami H370, H371 nebo H372,
  2. klasifikovaným jako karcinogen kategorie 1, 2 nebo 3 s větami R 45, R 49 nebo R 40 anebo karcinogen kategorie 1A, 1B nebo 2 s větami H350, H350i nebo H351,
  3. klasifikovaným jako mutagen kategorie 1, 2 nebo 3 s větami R 46 nebo R 68 anebo mutagen v zárodečných buňkách kategorie 1A, 1B nebo 2 s větami H340 nebo H341,
  4. toxickým pro reprodukci s účinkem na plod v těle matky kategorie 1, 2 nebo 3 s větami R 61 nebo R 63 anebo kategorie 1A, 1B nebo 2 s větami H360, H360D, H360FD, H360Fd, H360Df, H361, H361d nebo H361fd,
  5. senzibilizujícím dýchací cesty nebo kůži s větami R 42 nebo R 43 nebo jejich kombinacemi anebo s větami H334 nebo H317,
- h) spojené s expozicí jiným chemickým látkám nebo chemickým směsím neuvedeným v písmenu g), pokud nelze na podkladě vyhodnocení zdravotních rizik vyloučit, že nedojde k poškození zdraví těhotné zaměstnankyně nebo plodu,
- i) při výrobě léčiv nebo veterinárních přípravků, obsahujících hormony, antibiotika nebo jiné biologicky vysoce účinné látky, pokud nelze na podkladě vyhodnocení zdravotních rizik vyloučit, že nedojde k poškození zdraví těhotné zaměstnankyně nebo plodu,
- j) při výrobě cytostatik nebo antimitotických léků, jejich přípravě k injekční aplikaci, při jejím provádění nebo při ošetřování pacientů léčených cytostatiky nebo antimitotickými léky,
- k) spojené s expozicí prachu tvrdých dřev s karcinogenními účinky (viz legislativa – podmínky ochrany zdraví při práci),
- l) spojené s expozicí viru zarděnek, jinému biologickému činiteli skupin 2 až 4 (viz legislativa – podmínky ochrany zdraví při práci) zařazené jako rizikové (viz kategorizace prací) nebo původci toxoplasmózy, pokud nelze u těhotné zaměstnankyně prokázat imunitu proti biologickému činiteli, který přichází při dané práci v úvahu.

(2) Těhotným zaměstnankyním jsou dále zakázány práce:

- a) při výrobě a zpracování výbušnin nebo výbušných předmětů a při zacházení s nimi (viz zákon o hornické činnosti),
- b) při nichž hrozí zhroutilí konstrukce, staveb nebo pád předmětů,
- c) ve výškách nad 1,5 m, nad volnou hloubkou přesahující 1,5 m nebo na souvislé ploše, jejíž sklon od vodorovné roviny je 10 stupňů a větší,
- d) na zařízeních vysokého elektrického napětí,
- e) při ošetřování zvířat vyžadujících zvláštní péči podle jiného právního předpisu upravujícího stanovení druhů zvířat vyžadujících zvláštní péči (vyhláška),
- f) související s chovem zvířat podle jiného právního předpisu upravujícího způsob organizace práce a pracovních postupů při práci související s chovem zvířat (nařízení vlády),
- g) při porážení zvířat na jatkách,
- h) vykonávané v prostoru uzavřených nádob nebo nádrží,
- i) při ošetřování pacientů umístěných v uzavřených psychiatrických odděleních,
- j) těžební v podzemí.

(3) Těhotným zaměstnankyním je zakázáno pracovat na pracovištích, kde:

- a) je tlak vzduchu vyšší než okolní atmosférický tlak o více než 20 kPa,
- b) je koncentrace kyslíku v ovzduší nižší než 20 % objemových,
- c) jsou překračovány nejvyšší přípustné hodnoty neionizujícího záření stanovené pro obyvatelstvo jiným právním předpisem upravujícím ochranu zdraví před účinky neionizujícího záření (nařízení vlády),
- d) podle hodnocení zdravotních rizik zaměstnavatelem expozice chemickým látkám nebo směsím nebo biologickým činitelům skupin 2 až 4 může ohrozit jejich zdraví nebo zdraví plodu.

2.2 Zaměstnankyně, které kojí

§ 3 vyhlášky č. 180/2015 Sb.

(1) Kojícím zaměstnankyním jsou zakázány práce a pracoviště:

- a) uvedené v § 2 odst. 1 písm. g), j) a k) a odst. 2 písm. j),

(2) Kojícím zaměstnankyním jsou dále zakázány práce a pracoviště, kde podle hodnocení zdravotních rizik zaměstnavatelem expozice chemickým látkám nebo směsím může ohrozit jejich zdraví nebo zdraví kojence.

2.3 Zaměstnankyně – matky do konce 9. měsíce po porodu

§ 4 vyhlášky č. 180/2015 Sb.

Zaměstnankyním – matkám do konce devátého měsíce po porodu jsou zakázány práce a pracoviště uvedené:

- a) v § 2 odst. 1 písm. a), jde-li o rizikové práce s vibracemi nebo rizikové práce v zátěži teplem nebo chladem,
- b) v § 2 odst. 1 písm. b), c) bodech 1 až 6 a bodě 8, písm. d) a e),
- c) v § 2 odst. 2,
- d) v § 2 odst. 3 písm. a) a b).

3 Práce zakázané mladistvým

§ 5 vyhlášky č. 180/2015 Sb.

(1) Mladistvým zaměstnancům jsou zakázány práce:

- a) rizikové (viz kategorizace prací, dle zákona o ochraně veřejného zdraví),
- b) vyžadující používání izolačních dýchacích přístrojů,
- c) vykonávané velkými svalovými skupinami s převažující dynamickou složkou svalové práce podle jiného právního předpisu upravujícího podmínky ochrany zdraví při práci,
  1. při nichž jsou překračovány hygienické limity energetického výdeje pro dívky nebo chlapce,
  2. spojené s ruční manipulací s břemenem, jehož hmotnost při občasné manipulaci překračuje u chlapců 20 kg nebo při časté manipulaci 15 kg, u dívek pak při občasné manipulaci 15 kg nebo při časté manipulaci 10 kg,
  3. při nichž směňová kumulativní hmotnost ručně manipulovaného břemene překračuje u chlapců 5500 kg a u dívek 4000 kg za průměrnou směnu,
  4. vykonávané vsedě chlapci, spojené s častým zvedáním a přenášením břemene o hmotnosti vyšší než 4,5 kg, nebo dívkami o hmotnosti vyšší než 2,5 kg,
  5. spojené s přepravou břemene pomocí jednoduchého bezmotorového prostředku, při nichž je chlapci vynakládána tažná síla vyšší než 150 N nebo tlačná síla vyšší než 200 N nebo při nichž je dívkami vynakládána tažná síla vyšší než 115 N nebo tlačná síla vyšší než 160 N,
- d) vykonávané ve vnuceném pracovním tempu (viz legislativa – podmínky ochrany zdraví při práci),
- e) se zdroji ionizujícího záření (viz legislativa – ochrana zdraví před neionizujícím zářením),
- f) spojené s expozicí chemickým látkám nebo chemickým směsím označovaným standardními větami označujícími specifickou rizikovost podle jiného právního předpisu upravujícího chemické látky nebo chemické směsi (viz chemický zákon) nebo standardními větami o nebezpečnosti podle přímo použitelného předpisu Evropské unie:
  1. způsobujícím akutní nebo chronické otravy s těžkými nebo nevratnými účinky pro zdraví s větami R 23, R 24, R 25, R 26, R 27, R 28 nebo R 39 nebo jejich kombinacemi nebo s větou R 68 v kombinaci s větami R 20, R 21 nebo R 22 nebo s větou R 48 v kombinaci s větami R 20, R 21, R 22, R 23, R 24, R 25 nebo s větou R 33 anebo s větami H300, H301, H310, H311, H330 nebo H331 nebo jejich kombinacemi nebo s větami H370, H371, H372 nebo H373,
  2. klasifikovaným jako karcinogen kategorie 1, 2 nebo 3 s větami R 45, R 49 nebo R 40 anebo karcinogen kategorie 1A, 1B nebo 2 s větami H350, H350i nebo H351,
  3. klasifikovaným jako mutagen kategorie 1, 2 nebo 3 s větami R 46 nebo R 68 anebo mutagen v zárodečných buňkách kategorie 1A, 1B nebo 2 s větami H340 nebo H341,
  4. toxickým pro reprodukci kategorie 1, 2 nebo 3 s větami R 60 nebo R 61, R 62 nebo R 63 anebo kategorie 1A, 1B nebo 2 s větami H360, H360D, H360F, H360FD, H360Fd, H360Df, H361d, H361, H361f nebo H361fd,
  5. senzibilizujícím dýchací cesty nebo kůži s větami R 42 nebo R 43 nebo jejich kombinacemi anebo s větami H334 nebo H317,
  6. žíravým s větami R 34 nebo R 35 anebo s větou H314,
  7. dráždivým s větou R 41 anebo způsobující vážné poškození očí s větou H318,
  8. zdraví škodlivým s větou R 65 anebo nebezpečným při vdechnutí s větou H304,

9. jako kapalinami s větami R 11 nebo R 12 anebo s hořlavými kapalinami kategorie 1 nebo 2 s větami H224 nebo H225, hořlavými plyny kategorie 1 nebo 2 s větou H220 nebo H221, s aerosoly kategorie 1 s větou H222, samovolně reagujícími látkami a směsmi typu A, B, C nebo D s větami H240, H241 nebo H242, výbušninami kategorie nestabilní výbušniny s větou H200 nebo výbušninami podtřídy 1.1 s větou H201, 1.2 s větou H202, 1.3 s větou H203, 1.4 s větou H204 nebo 1.5 s větou H205 anebo s organickými peroxidy typu A nebo B s větou H240 nebo H241,
- g) spojené s expozicí prachu tvrdých dřev s karcinogenními účinky (viz legislativa – podmínky ochrany zdraví při práci),
- h) při výrobě léčiv nebo veterinárních přípravků, obsahujících hormony, antibiotika nebo jiné biologicky vysoce účinné látky,
- i) při výrobě cytostatik nebo antimitotických léků, jejich přípravě k injekční aplikaci, při jejím provádění nebo při ošetřování pacientů léčených cytostatiky nebo antimitotickými léky.

(2) Mladistvým zaměstnancům jsou dále zakázány práce:

- a) při výrobě a zpracování výbušnin nebo výbušných předmětů a zacházení s nimi (viz zákon o hornické činnosti),
- b) ve výškách nad 1,5 m, nad volnou hloubkou přesahující 1,5 m nebo na souvislé ploše, jejíž sklon od vodorovné roviny je 10 stupňů a větší,
- c) na zařízeních vysokého elektrického napětí,
- d) vykonávané v prostoru uzavřených nádob nebo nádrží,
- e) na zařízeních pro výrobu, uskladňování nebo používání stlačených, kapalných nebo rozpuštěných plynů,
- f) při nichž hrozí zhroucení konstrukce, staveb nebo pád předmětů,
- g) při ošetřování zvířat vyžadujících zvláštní péči podle jiného právního předpisu upravujícího stanovení druhů zvířat vyžadujících zvláštní péči (vyhláška),
- h) při porážení zvířat na jatkách,
- i) se sudy, kanystry nebo podobnými nádobami, které obsahují chemické látky nebo chemické směsi uvedené v odstavci 1 písm. f).

(3) Mladistvým zaměstnancům je zakázáno pracovat na pracovištích, kde:

- a) je tlak vzduchu vyšší než okolní atmosférický tlak o více než 20 kPa,
- b) je koncentrace kyslíku v ovzduší nižší než 20 % objemových,
- c) se pracuje se zdrojem ionizujícího záření,
- d) podle hodnocení zdravotních rizik zaměstnavatelem expozice chemickým látkám nebo chemickým směsím nebo biologickým činitelům skupin 2 až 4 může ohrozit jejich zdraví.

(4) Zákaz prací mladistvým zaměstnancům se nevztahuje na práce, při nichž se mladiství zaměstnanci připravují na povolání, pokud jsou vykonávány pod soustavným odborným dozorem a organizací práce nebo jinými opatřeními je zajištěna dostatečná ochrana jejich zdraví:

- a) zařazené podle odstavce 1 písm. a) jako rizikové pro faktory zátěž teplem, chladem, hluk, vibrace nebo pracovní poloha, pokud lze na podkladě vyhodnocení zdravotních rizik vyloučit, že nedojde k poškození zdraví,
- b) uvedené v odstavci 1 písm. f) bodech 7 a 8, písm. h) a písm. i), pokud lze na podkladě vyhodnocení zdravotních rizik vyloučit, že nedojde k poškození zdraví,
- c) uvedené v odstavci 2 písm. b), c), e), g) a h),
- d) uvedené v odstavci 1 písm. e) a vykonávané za podmínek stanovených právními předpisy upravujícími využívání jaderné energie a ionizujícího záření, jde-li o mladistvé ve věku od 16 do 18 let věku.

Fakulta zemědělská
a technologická
Faculty of Agriculture
and Technology

§ 6 vyhlášky č. 180/2015 Sb.

Na mladistvé zaměstnankyně, které jsou těhotné, kojící nebo matky do konce devátého měsíce po porodu, se vedle zákazů stanovených v § 2, 3 nebo 4 vztahují též zákazy stanovené v § 5 odst. 1 až 3; ustanovení § 5 odst. 4 se nepoužije.